

I

Jag betraktar och böjer mig ner, parerar klaffens vassa hörn, stryker med handen över kattens rygg. Han spinner, tycker om att bli berörd. Det är varmt i bagarstugan. Mor och en främmande kvinna bakar. Dom är stora och starka. Katten är svart, har vitt bröst och en antydning till vit krage. När jag stryker handen över kattens mjuka päls kommer jag på en idé.

– Murre lucia, säger jag och mor och kvinnan brister ut i skratt.

– Jaså, du tycker att katten ska va lucia.

Jag blir tyst och tycker inte om att mor och kvinnan skrattar. Mor ger mig deg.

– Baka kaka, säger mor, rullar den lilla degklumpen på bordet.

Det blir en korv.

– Gör så här, visar mor, rullar korven till en liten snurra.

* * *

Dörren står öppen och jag kikar in.

– Kom in, kom in så firar vi brasa, säger farfar.

Jag kryper upp i farfars knä. Spisluckorna står öppna, röda glöden och blå lågor. Kinderna blir varma.

– Vill du veta hur björnen fick sin korta svans?

Jag nickar och är högtidligt tyst, medan den gamle berättar och mycket snart fylls hela rummet med berättelsen. Det handlar om en gubbe med häst som drar en flakvagn på medar.

– Ekipaget tog sig fram utmed vägen här i Basthultaskogen. Då och då gnisslade det till om medarna på grund av ett och annat sandkorn. Gubben som körde satt på en säck fylld med halm. Han hade varit ner till viken för att hämta fisk.

Jag ser hur hästen drar lasset uppför backen. Hon knogar, lunkar fram och rimfrosten vit omkring mulen. Farfar berättar vidare.

– Månsken, stora skogen och björnen hade vaknat alldeles för tidigt i sitt ide, kände strömmingslukten på långt håll. Björnens mage var alldeles tom. Han var vrång och vresig av hungern som skrek i hans tarmar. Men se räven förstår du, han hade varit pigg och vaken hela vintern. Han hade samlat ihop en stor hög med strömming, som han hade norpat från gubbens last. Björnen frågade räven hur det kom sig att han hade så otroligt mycket fisk. Räven var knipslug, sa att han suttit med svansen i en vak och dragit upp den varje gång det knep till. Björnen lufsade vidare ner till träsket, ivrig och hungrig och snabbt slängde han svansen i vaken. Och det knep och knep i svansen. Björnen tänkte att nu får jag minsann mycket fisk, men när han tyckte att det räckte hade svansen frusit fast. Björnen kämpade en lång stund och när han äntligen kom loss gick svansen av.

– Så gick det till förstår du, säger farfar, stiger upp och jag lämnar hans varma famn.

Jag bara finns. Jag är ensam i köket. Väggeklockan slår ett dovt slag, trasmattan är en raklång väg mellan dörren till farstun och dörren ner till bottenvåningen. En annan dörr går in till farfars rum, ett rum som tycks ruva på hemligheter. Jag styr mina steg över tröskeln, går in för att titta mig omkring och betraktar först väggen med dom gamla bössorna. Sen seglar blicken vidare till den uppstoppade sparvhöken, viker undan för de stirrande ögonen, den vassa näbben. Min blick landar slutligen på skrivbordet. Där ligger en tjock bok uppslagen. Jag klättrar upp på stolen, ställer mig på knä och börjar betrakta gåtfulla bilder. Det liknar ingenting jag tidigare sett. Ormar ringlar sig runt träd och buskar och små barn med vingar. Jag är mycket konfunderad, undrar var dessa väsen egentligen hör hemma. Det verkar som om något är mycket farligt. Just då hör jag stegen, mors steg.

– Var håller du hus, hojtar mor när hon ser att jag inte är i köket.